Seniorin Riento

2016 nro 6.

LAHDEN YHTEISKOULUN SENIORIT RY - SENIORIN RIENTO

Hyvä seniori,

Senioriyhdistys esittää lämpimät onnittelut yhteiselle opinahjollemme, tänä vuonna 120 vuotta täyttävälle Lahden yhteiskoululle! Merkkivuotta juhlitaan useilla tilaisuuksilla 7.-12.11. Senioriyhdistyksen osuus keskittyy maanantaina 7.11. järjestettävään yhteiskoulun päivään, jossa perinteiseen tapaan julkistetaan vuoden lykkiläinen kello 13 alkavassa tilaisuudessa. Tilaisuuden jälkeen nautitaan kahvit koulun ruokalassa.

Tämän lisäksi koulun entisille oppilaille on varattu mahdollisuus luokkakokousten järjestämiseen lauantaina 12.11. klo 9 – 13. Pääjuhla alkaa klo 13.15, ja illalla kokoonnutaan vielä juhlaillalliselle klo 19. Ilmoittautuminen tapahtuu osoitteessa: www.lyk.fi/120v.

Yhteiskoulun Seniorien hallitus on päättänyt nimetä vuoden 2016 lykkiläiseksi muusikko Martti Peipon. Vuonna 1959 Lahdessa syntynyt Peippo kirjoitti ylioppilaaksi yhteiskoulusta vuonna 1978. Lapsesta asti jatkunut musiikkiharrastus johti luontevin askelin kohti musiikin ammattilaisuutta sekä työtä teatterimuusikkona, sovittajana, teatterikapuna ja armoitettuna jazz-muusikkona ja erityisesti swingin taitajana. Musiikki on ammattilaisellakin säilynyt silti työn lisäksi myös rakkaana harrastuksena barokkimusiikin muodossa.

Vuoden lykkiläisiä on valittu vuodesta 2007 lähtien. Valituiksi ovat tulleet asessori Sirkka Lankinen, vuorineuvos Pekka Luhtanen, kauppatieteiden maisteri Onerva Vartiainen, lehtori Eira Leppänen, tanssitaiteilija Riitta Vainio, professori Heikki Hiilamo, johtaja Kari Salmi, apulaisrehtori Lea Hakala ja suurlähettiläs Risto Piipponen.

Seniorin Riento ilmestyy nyt kuudennen kerran. Antoisia lukuhetkiä, tapaamisiin yhteiskoulun päivässä maanantaina 7.11.2016 klo 13!

Eero Pulkkinen
puheenjohtaja

Lahden yhteiskoulu
on toiminut 120 vuoden ajan

Merkkivuoden juhlinta keskittyi marraskuuhun 2016. Juhlaviikon aikana 7.-12.11. koululla järjestettiin juhlaan liittyviä tilaisuuksia nykyisille oppilaille ja opiskelijoille. Senioriyhdistyksen osuus keskittyi maanantaina 7.11. järjestettävään yhteiskoulun päivään, jossa perinteiseen tapaan julkistetaan vuoden lykkiläinen klo 13 alkavassa tilaisuudessa. Tilaisuuden jälkeen nautitaan kahvit koulun ruokalassa.

Tämän lisäksi koulun entisille oppilaille oli varattu tilaa ja aikaa luokkakokousten järjestämistä varten lauantaina 12.11. klo 9.00–13.00. Pääjuhla alkaa tämän jälkeen klo 13.15. Illalla kokoonnutaan vielä juhlaillalliselle klo 19.

Ystävällisin terveisin,
Lahden yhteiskoulun seniorit ry
Eero Pulkkinen, puheenjohtaja
Aune Kirjola, sihteeri

SAULI AALTO

Eira Leppånen haastattelee vuoden lykkiläistä Martti Peippoa Seniorien järjestämässä tilaisuudessa maanantaina 7. marraskuuta.

LAURA KOLEHMAINEN

Lahden yhteiskoulun pääjuhlassa lauantaina 10. marraskuuta puhui sosiaaliuipolitiikan professori Heikki Hiilamo.

Vuoden lykkiläinen 2016

Kuusi omaa bändiä, yhdeksän instrumenttia ja kolme nelijalkaista

KOULUAIKA

Martti Peippo muistelee musisoineensa aina, pianoa hän kiipesi soittamaan kun ylsi pianojakkaralle. Opiskelu alkoi Lahden Musiikkiopistossa, jonka nimi myöhemmin vaihtui Lahden Konservatorioksi. Kolmen-, neljäntoista vanhana hän siirtyi saksofoninsoittajaksi ja sitten klarinetiksi. Armeijan jälkeen vuorossa oli jälleen saksofoni. Hän soittaa myös kontrabassoa, kosketinsoittimia, kaikenlaisia lyömä- ja kielisoittimia sekä puupuhaltimia.

Ylioppilaskirjoitusten jälkeen Martti kävi armeijan ja työskenteli vuoden Tanssiteatteri Raatikossa hoitaen valoja ja toimien äänimiehenä sekä muusikkona. Sitten Jyväskylän yliopistossa alkoi musiikkikasvatuksen koulutusohjelma, joka valmistaa musiikinopettajan tehtäviin. Pääsykokeisiin mentäessä Martilla oli parhaat lähtöpisteet, hänhän oli ollut mukana bänditoiminnassa ja kirjoittanut nuotteja. Jazzin koulutusohjelmia ei tuolloin vielä ollut.

Ensimmäinen julkinen esiintyminen Martilla oli LYK-konvassa 1976. Tänä syksynä ensimmäisestä esiintymisestä tulee siis kuluneeksi 40 vuotta. LYK:n konventit olivat suosittuja tapahtumia, Sleepy Sleepersin ensimmäinen esiintyminen oli niin ikään LYK-konvassa vuonna 1974!

JAZZ

Martin kanssa puhe kääntyy nopeasti jazziin. Jazz on saanut alkunsa peltotyöläisten peltolauluista USA:ssa. Siellä sisällissodan jälkeen mustat pystyivät ostamaan armeijan ylijäämätorvia ja jazz alkoi muodostua. Yhtymäkohtia jazzilla on Euroopan marssimusiikkiin ja afrikkalaiseen tonaliteettiin sekä rytmiikkaan. Kuitenkin jazz on suhteellisen nuorta, ensimmäinen levytyskin on tehty vasta 1917.

Jazziin liittyy voimakkaasti improvisaatio, musiikki on tajunnanvirtaa ja kerrontaa. ”Flow” vie soittajaa ja musiikilla kerrotaan asioita, kuten runoilija sanallisesti tai maalari kuvallisesti.

Barokki on Martin mukaan yksi jazzin vanhimmista muodoista, sillä se sisältää jazzin peruselementit: pulssin, polyrytmiikan, improvisaation sekä sointumerkkisoiton. Barokin mestareita ovat mm. Telemann, Händel, Vivaldi

ja Bach.

OMAT BÄNDIT

Martti osallistui vuonna1982 Syksyn Sävel -kilpailuun Pallosalama-Orkesterilla ja saavutti kolmannen sijan sekä lehdistön suosikkipalkinnon. Hän oli soittanut nauhalle itse kaikki saksofonit ja klarinetit. Ohjelman jälkeen MTV:n johto pyysi Marttia takahuoneeseen ja kysyi olisiko bändi valmis lähtemään kesäksi kiertueelle esittämään lavoilla iskelmämusiikkia. Kyllä bändi lähtee, ilmoitti Martti. Ongelmana oli vain että mitään bändiä ei ollut, vaan Peippo joutui kokoamaan sen äänitteen mallin mukaisesti. Kesän 1983 Martti sitten kiersi lavoja Pallosalama-orkesterin kanssa ja kirjoitti kaikki sovitukset.

Pallosalama oli ponnahduslauta tulevalle big band- ja jazztoritoiminnalle. 1984 Marttia pyydettiin johtamaan Lahti Big Bandia ja sitä kautta Lahdessa tiedostamatta valmisteltiin pohjaa Jazztorin perustamiseen.

Martti Peippo Quintet soitti jazzia 90-luvulla ravintola Bellmannissa Lahdessa joka keskiviikko neljän vuoden ajan. Sittemmin kvintetti on laajentanut ohjelmistoaan vanhaan iskelmämusiikkiin ja tyylinmukaisuus vaati kokoonpanon kasvattamisen oktetiksi.

Jump'n Blues Society syntyi Iskelmä-Oktetin sivutuotteena kun vain laulaja

TARMO VALMELA

Martti Peippo on Lahden yhteiskoulun ylioppilas keväältä -80.

vaihdettiin toiseksi. JBS:n ohjelmisto on mustien iskelmämusiikkia 1940- ja 50-lukujen vaihteen Yhdysvalloista.

Jazzin ja barokin musiikkien yhtäläisyyksien oivaltaminen on johtanut kiinnostukseen barokkiin ja barokkiyhtye Galantinan perustamiseen niin ikään yhteiskoululaisen Timo Kiiskisen kanssa.

Nykyään Martti toimii omien yhtyeidensä ja teatterimuusikon toimensa ohella myös Finnair Pilots' Big Bandin kapellimestarina ja sovittajana.

Omien kokoonpanojen lisäksi Martti on soittanut mm. Riki Sorsan ja Jorma Kääriäisen bändeissä sekä kirjoittanut sovituksia Pepe Willbergille, Pave Maijaselle, Kirkalle, Mikael Konttisel-

le, Jussi Raittiselle, Harri Marstiolle jne..

JAZZTAPAHTUMAT

1988 Martin johtama Lahti Big Band oli Tanskassa yhteispohjoismaisessa ystävyyskaupunkitapaamisessa. Kaupungin keskustassa oli tällöin torilla teltta jossa soitettiin jazzia. Siitä syntyi ajatus toteuttaa Lahdessa vastaavaa, ja Jazztori perustettiin silloiselle Alatorille seuraavana vuonna. Tapahtumaa vastustettiin heti, kuten kaikkea uutta on tapana vastustaa. Erityisesti paikallinen ilmaisjakelulehti paheksui oluenmyynnin tuomista Lahden alatorille.

Martti Peippo esiintyy Randers Big Bandin kanssa.

Tänä vuonna järjestettiin ensimmäinen Lahden Rantajazz Martin toimiessa tapahtuman taiteellisena johtajana.

MUSIIKKI HARRASTUKSENA

Musiikin ja sen historian tutkiminen sekä elävöittäminen ovat Martin harrastuksia. Hän on kirjoittanut stemmakirjoiksi yhdysvaltalaisen swingmuusikon Artie Shawn tuotantoa. Shawn musiikkia oli säilynyt rajoitetusti ennen Martin ryhtymistä työhön. Kirjoittaminen on tarkoittanut musiikin ja kunkin musiikkityylin ”koodikielen” tutkimista. Mistä ja miten tietty soundi syntyy ja miten se nuotinnetaan. Äänitteiden ja muun materiaalin keruu on tässä tärkeää. Martti on nuotintanut vanhoja äänitteitä, selvittänyt mitä musiikissa tapahtuu ja mistä tyyli koostuu. Vertauksena voisi ajatella kokkia joka maistelee keitosta ja miettii mistä raaka-aineista maku syntyy. Martin kirjoittamana on nyt ohjelmistoa, jota ei ole edes USA:ssa arkistoissa. Tätä ohjelmistoa on esitetty mm. Sinfonia Lahden Big Band Battle-swingkonsertissa, jossa Martti soitti klarinetilla Artie Shawn osuudet.

Barokkisäveltäjä Georg Philip Telemann on edelleenkin musiikin historian tuotteliain säveltäjä. Martti on Magdeburgin ja Hampurin Telemann-seurojen jäsen. Telemannin on kirjoittanut musiikkia myös soittimelle, jota kutsui nimellä ”Flute Pastorelle”. Telemann-seuroissa eikä muuallakaan ole ollut tietoa minkälainen huilu oli kyseessä. Marttikin etsi tietoa sitä löytämättä, mutta sitten hän huomasi, että soittimelle kirjoitetut nuotit määrittivätkin yllättävän tarkasti soit-

timen ominaisuudet. Markku Tonttila valmisti Pro puu -galleriassa sitten soittimen, jonka piirustuksina olivat nuotit. Kuultuaan tästä hankkeesta Magdeburgin Telemann-seura innostui tilaten Martilta artikkelin kansainväliseen julkaisuunsa. Ja artikkeli kirjoitettiin luonnollisesti saksaksi, mistä kiitosta pitkä saksan tankkaamiselle yhteiskoulussa.

Myös afro-kuubalainen sekä brasilialainen musiikki ovat mieltä lähellä. Martti on lahtelaisen sambakoulun Samba Maracanan perustajajäsen.

Ilmailu ja lentäminen ovat harrastuksia, joilla ei ehkä suoraan ole musiikin kanssa tekemisissä. Mutta on kuitenkin: harjoittelemalla tulee paremmaksi. Muuten lentäminen sujuvasti irrottaa mielen arkisista asioista.

Martilla on monirotuinen 30-kiloinen Eetu-koira. Yhdessä Eetu ja Martti ovat adoptoineet kaksi kissaa.

TULEVAISUUS

Tulevaisuudessa iskelmämusiikki on ilmeisesti yksi suunta, jota Martti kulkee eteenpäin. Iskelmämusiikki on nouseva trendi, suuren orkesterin johdolla tanssiminen ja lavatanssimusiikki, kuten sitä 50-luvulla soitettiin ennen 60-luvun rock-trendiä.

Musiikki on prosessi, joka ei ole valmis, vaan joka kehittyy jatkuvasti. Kehitys ja tulevaisuus ovat asioita, jotka tekevät musiikista niin kiehtovaa.

”Herkkä karjalaispoika”, kiteyttää entinen opettajani Eira Leppänen, kun poistumme yhteisestä haastattelutilaisuudesta. Itselläni i iho nousee kananlihalle useamman kerran haastattelun aikana, niin innostavaa ja mukaansatempaavaa keskustelu on. Tavalliselle ihmiselle on onnekasta tunnistaa erityislahjakkuus kun sellaisen tapaa, ja päästä innostuksesta osalliseksi. Parhaat ja tuotteliaimmat vuodet lienevät Martti Peipolla vasta edessä!

Eija Villberg

Martti Peippo on ollut monen jazztapahtuman puuhamiehenä.

OSKU RAJALA

Riemuylioppilaan puhe 4.6.2016

SAULI AALTO

Matti Laisola piti riemuylioppilaan puheen kevään 2016 ylioppilasjuhlassa.

Rehtorit ovat minua aina hieman pelottaneet, koska aikanaan jouduin usein puhuteltavaksi.

Arvoisat uudet ylioppilaat olette Suomen kärkeä matematiikassa joten aloitan prosenttilaskulla. Meitä vuonna 1966 kirjoittaneita oli 60 ja meitä on paikalla peräti 71,67 %.

Kun aloitimme yhteiskoulussa, ei kodeissa ollut jääkaappeja, pesukoneita, lämmintä vettä, sähköliettä, televisiota, tietokonetta, kännykkää, autoja, nettiä, sähköpostia. Tiet eivät olleet asfaltoituja, ei McDonald'sia, ei lentomatkoja. Ulkomaalaisia näimme vain Salpausselän kisoissa.

Mutta silloin voi jättää pyörän lukitsematta ulos, päivällä ulko-oven lukitsematta, huumeista ei ollut tietoakaan, alkoholin kulutus oli vain 2 litraa/henkilö, vapaa-aika kului urheiluun (paitsi joillakin luokkamme tytöillä, jotka ovat myöhemmin kirineet)

Kaksi merkittävää, omaan ajatteluuni vaikuttanutta asiaa tapahtui tasan 50 vuotta sitten.

• Kiinan kulttuurivallankumous alkoi. Sen aikana tapettiin jopa 2 miljoonaa ihmistä. Taustalla oli materialistinen filosofia, jossa yksilö oli merkityksetön.

• Wistar-instituutissa Yhdysvalloissa pidettiin symposiumi, jossa huippumatemaatikot haastoivat biologit evoluutioteorian mekanismeista. Koko ikäni proteiineja ja geenejä tutkineena voin vakuuttaa teille, että teoria on edelleen ilman uskottavaa mekanismia.

Ministeri Stubb neuvoi abiturientteja: uskaltakaa epäonnistua; tasapainottakaa elämä: nuku, syö, liiku, perhe, työ, ystävät – ei huonoja mutta

pinnallisia – moraalinen näkökulma puuttuu. (Samat neuvot voisi antaa pankkirosvollekin.)

Toivon, että joukostanne nousee niitä, jotka puolustavat heikkoja, mielipiteen vapautta, totuutta. Miten olisi tinkimätön rehellisyys? Entä uskollisuus ja luotettavuus? Opetelkaa ajattelemaan kriittisesti nykyisessä valtavassa informaatiotulvassa (meitä manipuloidaan monelta taholta), ja kaikkein vaikein: älkää menkö massan mukana – historia osoittaa, että enemmistö on harvoin oikeassa.

Suvivirsi on vuodelta 1694 ja se liittyy suuriin nälkävuosiin. Kolmannes suomalaisista kuoli. Ihmisillä oli hätä. Sellaista elämää ei olekaan etteikö usein tulisi hätä. Meidänkin joukostamme kolme on kuollut, joku menettänyt puolisonsa esimerkiksi Jokelan ammunnassa ja joillakin on vakava sairaus. Suvivirsi auttoi kiinnittämään huomion ikuisiin arvoihin.

Oi Jeesus Kristus jalo
ja kirkas paisteemme,
sä sydäntemme valo,
ain asu luonamme.
Sun rakkautes liekki
sytytä rintaamme,
luo meihin uusi mieli,
pois poista murheemme.

Me lauloimme aikanaan myös 4. säkeistön. Minulle henkilökohtaisesti (ja joillekin muillekin joukostamme) se merkitsee paljon vaikka Tuomas Enbuske pitääkin kristinuskoa ihmisten keksimänä satuna.

Toivon teidän tiedostavan, että koulutusjärjestelmä, oikeuskäsitys, lasten ja naisten arvostus, ehdottomat ihmisarvot, demokratia, sairaiden hoito, länsimainen tiede… ovat kristinuskon hedelmää. Kun perusta katoaa, uhkaavat myös sen hedelmät kadota. Tämä näkyy esimerkiksi vanhusten kohtelussa.

Haluamme onnitella teitä tänään juhlittavasta saavutuksestanne. Elämä on lahja; se on meidän vanhojen näkökulmasta myös yllättävän lyhyt. Toivon, että käytätte tämän lahjan viisaasti.

- Keräsimme kolehdin, joka jaetaan stipendinä opettajien viisaasti valitsemille. Lopuksi vielä matematiikkaa: jos kaikki suomalaiset olisivat antaneet yhtä paljon, olisi summa ollut 175 miljoonaa)

- B-luokka teki kirjan muisteluistaan: stipendin saajille ja koulun arkistoihin. Siitä näette miten laiska ja vilpillinen olin ja lisäksi opettajien kiusa. Se olkoon lohtuna teille, jotka ette saaneet huipputuloksia.

Matti Leisola

PIPONIUS JA KAIMA

PATRICIA

JÄLJENTÄÄ ASPELUND LOVEN

VALAISEVA LAPISSA PALVOTTU

RYÖKÄLE

KORU

OLI MESOPOTAMIASSA

VOITTAA LOJUA PENNANEN

HIFIÄ

AAMUISIA

ENNEN PINTAA NUOTTIA

LUOLA KAULUKSISSAKIN MYTOLOGIAA

KIURU KOSONEN

HÄNEN EDELTÄJÄNSÄ

JKP:N POIKA

LIONEL

PARHAAT POSSUT?

MYÖNTÄVIÄ KANADAA

JKP:N TYTÄR

LUUKALA

OLI ROOMASSA 184,97 M

MYY KIRJOJA

MUSSOLININ MAA

KISSOILTA

KALIUMSILIKAATTI ELI VESI-

SAARIO LONKA

MONEN SAUNAPÄIVÄ

"GRÖN" VAATTEISTA

LÄSKIÄ

SÄKYLÄN KIRVESMIES! JAAKOBIN ISÄ

VEGAANIN KELLARISSA

OLI ALLI VALVE

RAIMO, MINISTERI

IDÄSTÄ

PIENI TUKI MONET URPOT

VYÖTÄRÖ SISSILIIKE

BATSEBAN MIEHEN KAIMOJA TIMANTTI AINA

JKP:N

THOMAS

-KONDRIO

MUNAUS

ÄKIN

VERMON

TYTTÄREN

KOSKELLAKIN

PÄÄSIÄISRUOKAA

REHN

ETALE

AALTONEN

VERBI

NIMISIÄ

KIMONO SARI TOPPI

FARROW BACKMAN

KIELTEINEN KÄSKY

KYLPYLÄKAUPUNKI (U.K.)

IHMEMIES

SAHLBERG

TELA MONIN POIKA

LANCASTER

REKSI JKP:N AIKAAN

LAINEHTIA

ASTRID SALOMONSAARTEN PÄÄKAUPUNKI

SANONTOJA

-NEULA

OLI CUMULUKSESSA

MILNEN AASI

LAT. SINUN

KASUKOITA

NYKYTIETOA

VACLAV UUTTA GUINEAA

DIKTONIUS

KUMMOLA

UPPOSI JÄÄMEREEN

RATTO

RASIN

OIK. RITVA

ASADA ZEDONG

MYRSKY

HEMINGWAY

AHVENANMAATA

-PUSSI

MARX

SAK:N PEKKA

JAFFA

HEIKKI, HISTORIOITSIJA

TOTTA —!

VON ESSEN GOSTA

LUISTELLUT HUTTUNEN

PAPUKAIJOJA

LEMMEKAS

GAVRASIN FILMI

HELLMAN

RISTIKOLLE

VAASKIVI

© Hannihen, Torrevieja

Riento-lehden kannet 1916

Seniorien kevätretki 2016

Perinteisen kevätretken kohteena oli tällä kertaa vierailu Malmgårdin kartanossa. Torstaina 26. toukokuuta bussi lähti klo 15 koulun edustalta kohti Pernajaa. Entisen käytännön mukaan yhteistyökumppanina oli Lahti-Seura. Ilmeisesti samana päivänä oli paljon muita tapahtumia, mutta kun mukaan saatiin myös LYK:n senioriopettajia, Lahden Soroptimistiklubin jäseniä, Lahden kartanonystäviä ja Lahden Ranskalais-Suomalaisen yhdistyksen jäseniä, matka voitiin toteuttaa. Viisi viime hetkellä tullutta peruutusta aikaansai kuitenkin sen, että matkajärjestely oli senioriyhdistykselle miinusmerkkinen tapahtuma.

Tunnin ajomatkan jälkeen bussi ajoi koivukujaa pitkin kartanon eteen, joka itse asiassa on mahtava uusrenessanssilinna. Pihalla oli vastassa linnan ”vanhaisäntä” kreivi Johan Creutz, joka opasti sisälle, pyysi laittamaan kenkien päälle muovisuojukset ja sitten me lähdimme kierrokselle.

Toisen kerroksen upeassa juhlasalissa kreivi Creutz, työelämässään pankkimaailmassa toiminut, kertoi usein pilke silmäkulmassa sukunsa ja talon historiaa. Suku sai vahvistetun aatelisarvon 1569 ja on Suomen Ritarihuoneen kreivillisenä sukuna numero 1. Malmgårdin kartanon suku on omistanut vuodesta 1615. Omistuksessa oli aikaisemmin myös lähellä sijaitseva Suur-Sarvilahden kartano.

Juhlasalin kattomaalauksia, 1800-luvulta olevia huonekaluja ja seinäpeilejä ihastellessamme saimme tietää muotokuvien henkilöistä, joiden joukossa oli amiraaleja, maaherroja, yliopistokanslereita, kuvernöörejä ja kenraaleita. Kenraaleista kuuluisin on Carl Gustaf Creutz (1660 - 1728), joka kunnostautui ratsuväen kenraalina Kaarle XII:n armeijassa Pultavan taistelussa 1709.

Viimeisimmät muotokuvat olivat isännän äiti ja isä, isä 1940-luvun sota-

ajan maalauksessa upseerin puvussa.

Biljardihuoneen, kirjaston ja monen muun huoneen jälkeen istuuduimme alakerran salonkiin. Siellä kuulimme rakennuksen ja maatilan tämän hetkisistä asioista. F.A. Sjöströmin suunnittelema ja 1885 valmistunut 3000 neliömetrin rakennuksen kunnossapito vaatii varoja. Suvun kunniatehtävänä on huolehtia sukutilasta ja linnasta. Matkailu ja panimotuotteet ovat tilan uutta yritystoimintaa, Panimo on 100-vuotiaassa navetassa. Oluet tehdään käsityönä. Tunnetuin merkki on Dinkel, jonka aromirikas maku saadaan speltistä eli alkuvehnästä. Kaikki viljely on luomutuotantoa.

Johan Creutz

Tila on siirtynyt äskettäin toiselle pojalle, Henrik Creutzille, joka perheineen asuu pihapiirissä ja on valmistautunut aikanaan muuttamaan kartanoon. Panimo on perustettu toisen pojan Fredrik Creutzin kanssa. Hän työskentelee yrityselämässä.

Kahvihetki oli vehreän puiston pikkurakennuksessa, ja sitten siirryimme myymälään, joka on entinen talli. Innostuimme ostoksille. Luomutuotteita, oluita, hunajaa, mehuja ja monia muita tuotteita siirtyi kasseihin.

Kun bussi kääntyi pihalta, kreivi Creutz jäi vilkuttamaan ison sateenvarjonsa alla. Sataa tihutteli hiema koko matkan ajan, mutta sade oli kevätsade. Matkalaisilta kuulin, että LYK:n senioriyhdistys oli jälleen suunnitellut antoisan retken.

Suosittelen lämpimästi käyntiä Malmgårdin tiluksilla. Linnaan pääsee vain etukäteen sovituilla kierroksilla, mutta kesäisin on kahvila ja myymälä auki yksittäisillekin kävijöille. Ja onhan Pernajan maalaismaisemissa historian havinaa. Kirkko on nähtävyys ja kirkkomaalla on Mikael Agricolan patsas.

Onerva Vartiainen

KUVAT MALMGÅRDIN KARTANO

Seniori maailmalla

Terveisiä Yhdysvalloista

Kun vanhuksilta on kysytty mitä he elämässään katuvat eniten, vastaukset eivät yleensä ole kokemuksista elämässä, vaan kokemuksien puutteesta! Elämäämme ei siis ole tarkoitettu elettäväksi vain alusta loppuun, syntymästä kuolemaan, vaan myös laidasta laitaan: kokemaan sen rotkot ja huiput, ei tasaisella ja suoralla tiellä, vaan tekemään omat polkumme riskeistä huolimatta.

Outi Whitmer os. Eronen on kevään 1978 ylioppilas

Olen tehnyt suurimman osan elämäntyöstäni sairaanhoitajana tehoosastolla, katsonut kuolemaa silmästä silmään tuhansia kertoja. Olen ihmetellyt, miten tyttö Lahdesta, ja Lahden yhteiskoulusta, on päätynyt juuri tänne ja tähän hetkeen: pohtimaan elämän mutkikkaita polkuja, ja tarkoitusta. Oma matkani ei ole ollut tasaisinta ja eniten kuljettua tietä... vaan kuten Ralph Waldo Emerson on kehottanut: kun olen tullut elämässäni tienhaaraan, olen useimmiten valinnut sen tien, jolla ei ole ollut muita kulkijoita, ja tuntematon polku on pitänyt tehdä itse ja omin pain riskeistä huolimatta.

Ensimmäinen muistamani oman polkuni valinta tuli vuonna -69 kun kaikkien entisten kansakoulu kavereideni kauhuksi pyrin ainoana luokkani oppilaista Lahden yhteiskouluun! Syynä ei ollut perhetradition tai muukaan suuri viitoitus. Halusin vain sinne yksityiskoulun lukukausimaksuista huolimatta. Mahtoiko Museo torneineen, kaarevine seinineen, ja korkeine ikkunoineen kiehtoa mieltäni, kun olin lapsena kävellyt useasti sen ohi torilta kotiin Lahdenkadulle?

Seuraava oman suuntani valinta Yhteiskoulussa tuli pari vuotta myöhemmin, kun musiikinopettaja Hakkaraisen ehdotuksesta vaihdoin luokkaa,

ja minusta tuli LYK:n ensimmäisen, ja muiden koululaisten "vihaaman" musiikkiluokan oppilas. Tuon tuntemattoman polun alku oli kivuliasta taivallusta koska olin uusi, outo tulokas erittäin voimakkaan koheesion kiinni pitämään villiin, mutta viisaaseen luokaan. Hammasta purren ja kiusaamisesta huolimatta jatkoin kulkuani, ja pikkuhiljaa matka alkoi tasoittua, Kiusaaminenkin loppui ja löysin taas uusia ystäviäkin luokaltani.

Alku seuraavalle ja ehkä suurimmalle valinnalleni oman polkuni kulkemiseen, tapahtui pian musiikkiluokalle siirtymisen jälkeen. Luokanvalvojamme, Sirkka Porri, tietäen että olimme kieliopissa ja muissa opinnoissa rinnakkaisluokkia edellä, toi äidinkielen tunnillemme entisen vaihto-oppilaan kertomaan vuodestaan amerikkalaisessa koulussa ja perheessä. Hänen tarinansa upposi minuun kuin vesi kuivaan maahan, ja kotiin mentyäni kerroin vanhemmilleni, että minäkin, kunhan olisin 16-vuotias, lähtisin "vaihtariksi". Muistan, että ruokapöydän ääressä vähän hymistiin ajatukselleni. Kai sen toivottiin painuvan unholaan seuraavan parin kouluvuoden aikana kunhan "viisastuisin"?

Vuonna -75 polkuni kuitenkin kulki Teksasin osavaltioon vuodeksi vaihto-oppilaaksi. Englannin kielestäni tuli täysin sujuva "toinen radiokanava" suomen kielen rinnalle ja sain oppia enemmän itsestäni ja voimaresursseistani kuin aiemmin. Lahden yhteiskoulun opit muissakin kouluaineissa auttoivat minua selviämään koulun kursseista ilman vaikeuksia: olinhan oppinut monet uuden kouluni tarjoamat aineet jo Suomessa ennen lähtöäni! Pääsin ylioppilaaksi loistavin arvosanoin, ja yhä edelleen, vuosikymmenien jälkeenkin, minulla on "äiti" ja "sisaruksia" Teksasissa.

Palasin vaihto-oppilas vuoteni jälkeen takaisin Lahden yhteiskouluun kahdeksi viimeiseksi lukiovuodeksi. Entiset ystäväni olivat nyt vuotta edellä, mutta sain pian uusia ystäviä luokaltani. Huomasin myös, että pilkka cowboy-saappaistani ja suuresta jenkkitakistani ei enää sattunut samalla tavalla kuin entinen kiusa! Myös suhde opettajiin tuntui muut-

KUVAT OUTI WHITMERIN KOTIALBUMISTA

tuneen: luokan edessä ei ollut enää diktaattori, vaan inhimillinen opettaja, jonka tarkoitus ei ollut pantata oppia päähämme vakipakolla, vaan myös kehittää meitä ihmisinä, valmiina yhteiskunnan vaatimuksiin. Ystävien, ja parempien oppilas-opettaja suhteiden ansiosta, nuo kaksi viimeistä vuotta olivat kai parhaimmat kouluvuoteni. Jopa kurssimuotoisen lukion ilkeät koeviikotkin valmistivat meitä, eivät ainoastaan ylioppilaskirjoituksiin vaan myös myöhemmän elämän stressitilanteisiin. Vuonna -78 sain sitten kunnian pitää oppilaan puheen päästessämme ylioppilaiksi. Yksi merkkipaasi elämässäni oli ohi.

Syksy -78 ei tuonut opiskelupaikkaa eläinlääketieteellisessä korkeakoulussa, jonne vanhempieni suureksi pettymykseksi olin pyrkinyt lääketieteellisen korkeakoulun sijasta (minne pisteilläni olisin päässyt). Olin hyväksytty sairaanhoitokouluun, ja niinpä suunistin sinne. Sain Amerikan perheeltäni kuulla kesäleiristä Coloradossa, ja haikailin ratsastamaan hevosilla, kiipeilemään ja patikoimaan vuorilla ja muutenkin ULKOILMAAN sairaalan sitovien sementtiseinien sijasta. Leirin johtajat olivat kiinnostuneita palkkaamaan minut "äitini" suosituksesta isoseksi kesäksi -79. Ja niinpä taas valitsin sen tuntemattoman polun (ja maksoin melkein 1300 dollaria matkastani, hankkiakseni 375 dollaria koko yhdeksän viikon työstä). Vanhempani taas puistelivat päätään, koska tältä kesältä lääkkikseen haku jäisi väliin, kun minä vain "huitelisin maailmalla". Se, miten elämäni muuttuisi tuon kesän jälkeen, ei ollut edes kuvitelmissani! Leirillä rakastuin pitkään, komeaan isospoikaan Ohion osavaltiosta ja hän minuun!

Vuonna -80 palasin takaisin leirille, kuten teki myös Ohion poikaystäväni. Rakkautemme kasvoi voimakkaammaksi ja joulukuussa -81, ollessani Ohiossa hänen luonaan, hän kosi minua. Naimisiin menimme keväällä -82 Lahdessa, ja "häämatkani" oli yhdensuuntainen lento Suomesta Amerikkaan!

Asuimme Ohiossa vuodesta -82 vuoteen -98, jolloin taas valitsin uuden polun, ja muutimme Coloradon osavaltioon. Mieheni oli antanut minulle haasteen: jos löytäisin työpaikan, talon, ja järjestäisin kaiken muuton suhteen, niin hän jättäisi hyvän työpaikkansa ja istuisi "vankkureille", joita minä vedan. Suomalaisella sisulla tein tuo kaiken, ja keväällä -98 pakkasimme suurimman osan tavaroistamme (ne, mitkä eivät mahtuneet muuttokuormaan, jätimme ystävillemme), hevoseni ja lapset ja suuntasimme kohti länttä.

Nimeni on Outi (Eronen) Whitmer, ja monien tuntemattomien mutkien ja polkujen jälkeen olen täällä, Auroran kaupungissa, Coloradossa. Olen ollut onnellisesti naimisissa mieheni (Scott) kanssa vuodesta -82. Meillä on kaksi aikuista poikaa: vanhin asuu

kotikaupungissamme perheensä kanssa, ja nuorin uuden vaimonsa kanssa itärannikolla, New Hampshiren osavaltiossa. Olen edelleenkin ammatiltani sairaanhoitaja, nykyisin vastaavana hoitajana ensiavussa 26 teho-osasto vuoden jälkeen.

Elämäni polut ja vuosien tuoma viisaus ovat tehneet minusta erittäin rikkaan, ei välttämättä taloudellisesti, mutta kokemuksieni kautta.

Suomesta lähtöni jälkeen olen asunut maalla ja kaupungissa, omistanut hevosia, koiria ja kissoja; matkustellut; ajanut moottoripyörällä liki 200 km/tunnissa (olen parantumaton vauhti hullu), kiipeillyt vuorilla kesäisin ja lasketellut talven lumirinteitä; patikoinut tuntemattomilla metsä- ja vuoripoluilla perheeni kanssa; kasvattanut kaksi viisasta, nuorta miestä, ja ennen kaikkea, rakastanut elämää koko sydämelläni! Kun katson elämääni taaksepäin 58 vuoden viisaudella, en muuttaisi siitä mitään! Kaikki kokemukseni ovat rikastuttaneet ja kasvattaneet minua. Uudet, tiettömät polkuni ovat johtaneet henkeäsalpaaviin maisemiin ja kokemuksiin sekä kirjaimellisesti, että myös kuvainnollisesti.

Kun siis joskus viikatemies osuu kohdalleni, voin vain nauraa, ja kertoa hänelle etten kadu elämässäni mitään! En suinkaan elä “kuin viimeistä päivää”, mutta elän jokaisen päiväni kuin se olisi viimeiseni. Olen ELANYT, en ainoastaan “ollut elossa”!

Outi Whitmer

Liity sinäkin Senioriyhdistykseen ja pyydä vanha koulutoverisi mukaan!

Lahden yhteiskoulun entisillä opiskelijoilla ja opettajilla on oma yhdistys, Lahden yhteiskoulun seniorit ry. Yhdistys vaalii koulun perinteitä ja toimii koulun ja sen entisten opiskelijoiden yhdyssiteenä sekä tarjoaa kanavan senioreiden väliselle yhteydenpidolle.

Liity Sinäkin Senioriyhdistykseen! Tai jos olet yhteydessä koulutovereihisi, jotka eivät vielä ole Senioriyhdistyksen jäseniä, niin pyydä heitä liittymään mukaan toimintaan. Näin saamme jaettua viestiä ja tuoretta tietoa vanhasta koulustamme aiempaa laajemmalle joukolle ja sitä kautta vaalittua yhteiskoulun henkeä ja perinteitä.

Jäseneksi voit liittyä maksamalla joko vuosijäsenmaksun 15 € tai ainaisjäsenmaksun 100 € yhdistyksen tilille Nordea FI65 1085 3000 3115 55, NDEAFIHH. Viitenumeron saa yhdistyksen sihteeriltä, jonka yhteystiedot ovat alla. Toki maksaminen on mahdollista myös ilman viitenumeroa.

Yhdistys tiedottaa tapahtumistaan sähköpostitse. Toimita yhteydenpitoa varten tarvittavat tiedot yhdistyksen sihteeri Aune Kirjolalle, aune.kirjola@gmail.com , p. 050 350 8731. Lisätietoja yhdistyksestä osoitteessa www.lyk.fi/seniorit.

Ristikon ratkaisu

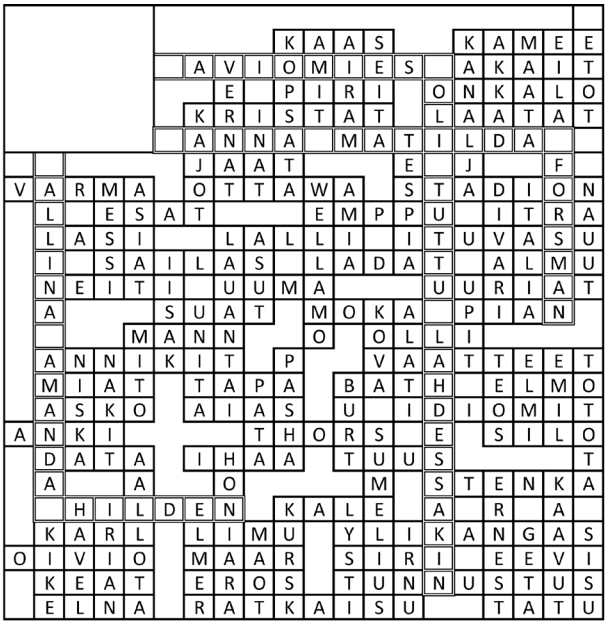

HALLITUKSEN JÄSENET

Puheenjohtaja
Eero Pulkkinen eero.pulkkinen@concis.fi, p. 040 547 7514
Varapuheenjohtaja
Eija Villberg e.villberg@phnet.fi, p. 040 5848 750
Sihteeri, rahastonhoitaja
Aune Kirjola aune.kirjola@gmail.com, p. 050 350 8731

Muut jäsenet:
Pirkko Larjo, Eira Leppänen, Harri Lindholm, Markku Moisala, Kyllikki Pusila, Anne Raitio, Tiina Virtanen-Luhtanen, Markku Krohn ja Marja-Liisa Starckjohann

LAHDEN YHTEISKOULU

Kirkkokatu 2, 15110 Lahti
03 - 876 900
www.lyk.fi
info@lyk.fi

Rehtori Markku Moisala 044 0885 500
Vararehtori Harri Lindholm 044 0885 503
Apulaisrehtori JuhaHirvonen 044 0885 509

LUOKKAKOKOUS OMALLA KOULULLA!

Oma koulu toivottaa luokkakokoukseen kokoontuvat entiset lykkiläiset tervetulleiksi vierailulle. Koulu avaa ovensa, kun se vain on mahdollista ajankohdan ja koulun toiminnan kannalta. Kootkaa joukkonne ja ottakaa yhteyttä koulun toimistoon.

Yhteydenotot: Lahden yhteiskoulu, Kirkkokatu 2, 15110 Lahti , p. 044 088 5505 tai sähköpostitse: koulu@lyk.fi

Seniorin Riento

Toimituskunta: Aune Kirjola, Eero Pulkkinen, Onerva Vartiainen, Veikko Sonninen
Taitto: Suvi Aartolahti (pohjat), Laura Kolehmainen
Kuvat: Sauli Aaltola, Osku Rajala, Tarmo Valmela
Ristikko: Veikko Sonninen